

Studieplan 2017/2018

Årsstudium i økonomi og administrasjon (2017 - 2018)

Studiepoeng: 60

Læringsutbytte

Formålet med årsstudiet er å introdusere studenter til sentrale fagområder innen økonomi og administrasjon, og gi grunnleggende kunnskap innen bedriftsøkonomi, administrasjonsfag og matematikk/metode fagene administrasjon fagområder.

Studiet vil gi studenter med ikke-økonomisk studieløp en innføring i økonomi og administrasjon, tilgang på et begrepsapparat og grunnleggende forståelse for beslutninger tatt i bedrifter og organisasjoner.

Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning (NRØA) har utarbeidet *Plan for treåring Bachelorstudium i økonomi og administrasjon*. Planen bidrar til å sikre et høyt faglig nivå og en ensartet struktur i de økonomisk administrative utdanningene i Norge. Studieplanen for Årsstudiet i økonomi og administrasjon ved Høgskolen i Innlandet - Lillehammer bygger på denne planen.

Studie gjennomføres etter følgende modell.

1. semester:

- Foretaksstrategi (7,5 st. poeng) ev. Matematikk (7,5 st. poeng)
- Informasjonsbehandling ("skills") (7,5 st. poeng)
- Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse (7,5 st. poeng)
- Markedsføring 1 (7,5 st. poeng)

2. semester

- Merkevarerledelse (7,5 sp) ev. Statistikk (7,5 st. poeng)
- Økonomistyring (7,5 st. poeng)
- Finansregnskap 1 (7,5 st. poeng)

- Organisasjonsfag (7,5 st. poeng)

(Det er mulig å velge enten Matematikk og Statistikk - totalt 15 st. poeng eller Foretaksstrategi og Merkevarerledelse - totalt 15. st. poeng. Mer om valgbarheten se markedsføringsteksten innledningsvis)

Målgruppe

Studiet passer for deg som ønsker grunnleggende kunnskap innen økonomi og administrasjon, eller som lurer på om en bachelorutdanning innen dette området er riktig for deg. Dersom du primært er interessert i et frittstående årsstudium, for eksempel som supplement til tidligere utdanning, anbefales det å ta årsstudiet med valgemnene Foretaksstrategi og Merkevarerledelse.

Søker du derimot årsstudiet med tanke på å holde senere studiemuligheter i økonomifag åpne, bør du velge valgemnene Matematikk og Statistikk. Disse valgemnene er primært verktøyfag for senere studier. Med disse emnene får du et årsstudium som er identisk med første år i bachelorutdanningen i økonomi og administrasjon, og dersom du ønsker å fortsette på bachelorutdanningen i økonomi og administrasjon søker du samordna opptak. Det gis da fritak for første studieår.

Opptakskrav og rangering

Generell studiekompetanse eller opptak på grunnlag av godkjent realkompetanse.

Arbeids- og undervisningsformer

Enkelte emner har oppsatt både engelsk og norsk som undervisningsspråk. Her kan undervisningsspråk justeres fra år til år, eller det kan være aktuelt å benytte norsk i deler av semesteret, men engelsk i andre deler av semesteret, noe avhengig av tilgang på undervisningskompetanse og behov.

I enkelte emner vil deler av pensum, eller hele pensum, være på engelsk, selv om undervisningen foregår på norsk. Det skal i prinsippet bli gitt alternativ pensumlitteratur på norsk, men det kan ikke garanteres at norsk pensum inneholder samme tematikk, vinkling, teoretisk utgangspunkt eller eksempler som foreskrevet pensumlitteratur på engelsk.

Vurderingsformer

Se hver enkelt emnebeskrivelse. For emner som undervises på engelsk, må det også

påregnes å besvare eksamen på engelsk.

Kull

2017/2018

Årsstudium i økonomi og administrasjon

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H)	S2(V)
Emnestruktur UTEN matematikk og statistikk					
ØKA1021/1	<u>Strategy</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1015/1	<u>Informasjonsbehandling</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1016/1	<u>Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1013/1	<u>Markedsføring</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1024/1	<u>Brand Management</u>	7,5	O		7,5
ØKA1017/1	<u>Organisasjonsfag</u>	7,5	O		7,5
ØKA2002/1	<u>Økonomistyring</u>	7,5	O		7,5
ØKA1012/1	<u>Finansregnskap 1</u>	7,5	O		7,5
Emnestruktur MED matematikk og statistikk					
ØKA1025/1	<u>Matematikk</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1015/1	<u>Informasjonsbehandling</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1016/1	<u>Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1013/1	<u>Markedsføring</u>	7,5	O	7,5	
ØKA1026/1	<u>Statistikk</u>	7,5	O		7,5
ØKA1017/1	<u>Organisasjonsfag</u>	7,5	O		7,5
ØKA2002/1	<u>Økonomistyring</u>	7,5	O		7,5
ØKA1012/1	<u>Finansregnskap 1</u>	7,5	O		7,5
Sum:				30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

ØKA1021/1 Strategy

Emnekode: ØKA1021/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Autumn

Språk

Krav til forkunnskaper

Recommended prerequisites: Marketing, organizational science, and methods

Læringsutbytte

Learning outcomes:

Knowledge (upon completion of the course, the student shall):

- Describe the strategic planning process
- Explain fundamental theories, models and analytical tools used in strategic analysis
- Outline the main strategic choices and the generic strategies
- Understand the various questions related to corporate social responsibilities (CSR).
- Be familiar with current trends and newer research in the field.

Skills (upon completion of the course the student shall be able to):

- Participate in rudimentary strategic analysis of a corporation, including evaluate strategic alternatives and give recommendations.

- Utilize academically relevant information from a variety of sources to explain the firms' competitive condition and the competitive environment of the industry.
- Gain sufficient insight in problems related to ethics, environment and corporate social responsibility to be able to discuss CSR.
- Appraise the strategy process and evaluate results beyond traditional economic measures.

General competence (upon completion of the course the student shall be able to):

- Be aware of the connection between strategy and other business topics.
- Be able to acquire knowledge in English.

Innhold

The course will cover central issues and theories, among which will be:

- Strategic planning, analysis and management.
- Strategic thought and historic development of the field.
- Industry analysis.
- Analysis of resources and capabilities.
- Integration of insight and findings from fields of accounting and finance, as well as economics.
- Corporate social responsibility

Arbeids- og undervisningsformer

Lectures, individual and group work with mandatory hand-ins and presentations, independent study.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Mandatory hand-ins that must be passed in order to be allowed to take the exam. Specific form, number and other details will be announced during course start-up.

Eksamen

Four hours written exam under attendance.

(Eksamen må påregnes besvart på engelsk)

Tillatte hjelpemidler til eksamen

None

Ansvarlig fakultet

ØKA1015/1 Informasjonsbehandling

Emnekode: ØKA1015/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Det anbefales at studentene har et godt grunnlag i Word og Powerpoint.

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Beherske grunnleggende standardfunksjoner i regneark
- Kjenne de viktigste kildene til informasjon om, og støtte til, bruk av regneark

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Håndtere de vanligste regneoperatorene i anvendte problemstillinger
- Bruke logiske tester og oppslagsverktøy i regneark
- Utarbeide grafiske fremstillinger av data ved hjelp av regneark
- Beherske sorterings- og filtreringsteknikker inklusive pivot-tabeller
- Bruke enkle «tillegg» som analyse og problemløser
- Integreere moduler fra regneark i tekstbehandlings- og presentasjonsfiler
- Beherske enkel makroprogrammering i regneark

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Se hvordan arbeidsoppgaver knyttet til økonomisk-administrative funksjoner i en virksomhet kan effektiviseres ved hjelp av dataverktøy med spesiell vekt på regneark

Innhold

Siden faget skal være et støttefag i et økonomisk studium settes hovedfokus på bruk av regneark. Formålet med emnet er å gi en forståelse for informasjonsteknologiens muligheter og begrensninger innenfor økonomiske og administrative anvendelser. Emnet skal også bidra til at kandidaten tar IT i bruk i sitt studiearbeid og i samband med obligatoriske innleveringer på studiet.

Følgende tema / problemstillinger inngår:

- Grunnleggende formler
- Hvis-setninger og hvis-hvis-setninger
- Oppslagsformler
- Diagrammer
- Sortering, filtrering og Pivot
- Modellbygging
- Add-ins
- Integrering
- Enkel makro-programmering

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kommer...

Ansvarlig fakultet

ØKA1016/1 Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse

Emnekode: ØKA1016/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Ha basiskunnskap om økonomistyring og strukturen i en virksomhets økonomistyringssystem; Hovedvekt på kortsiktige beslutninger og på rapportering og oppfølging
- Kjenne og forstå de sentrale begrepene inntekt, kostnad og resultat
- Ha innsikt i kostnadsteorien med spesiell vekt på kostnadsvariabilitet
- Beherske grunnleggende markedsteori som bakgrunn for å forstå hvordan prissetting av varer og tjenester bør ta hensyn til både kostnads- og markedsforhold

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Anvende bidragsmodellen i kortsiktige lønnsomhetsanalyser, beslutninger og risikovurderinger i en bedrift

- Utarbeide kostnadskalkyler etter både bidrags- og selvkostmodell
- Identifisere beslutningsrelevante kostnader
- Tolke informasjon fra en virksomhets driftsregnskap
- Se sammenhengene mellom en virksomhets kostnadsstruktur og risikoen som virksomheten er utsatt for
- Utarbeide beslutningsgrunnlag for kortsiktige beslutninger med vekt på lønnsomhets- og risikovurderinger

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Bidra i et foretaks økonomistyring med modellbasert innsikt knyttet til kortsiktige driftsbeslutninger, kalkulasjon og driftsregnskap

Innhold

Dette emnet gir en første introduksjon av begrep, teorier, resonnementer og modeller i bedriftsøkonomi. Emnet gir studentene faglig grunnlag for analyse og vurdering av kortsiktige beslutninger innenfor bedriftens eksisterende kapasiteter. Eksempler på slike er; produktprioritering, prising og anbudsregning. Vurdering av historisk lønnsomhet for produkter, produktgrupper og markeder er også sentralt – for å lære av historien, slik at en får bedre informasjon som grunnlag for fremtidige beslutninger. Ambisjonen med emnet er altså å gi en teoretisk og anvendbar innsikt i bedriftens kortsiktige beslutninger - hvordan utnytte bedriftens kapasitet på en lønnsom måte. Noen aktuelle problemstillinger;

- Bedriftens markedstilpasning - om pris og etterspørsel
- Kalkulasjon og prising
- Produktvalg og produktprioritering
- Lønnsomhetsanalyser og lønnsomhets- og risikovurderinger

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang

kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Høgskolen i Lillehammer. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

ØKA1013/1 Markedsføring

Emnekode: ØKA1013/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Redegjøre for hvordan bedrifter og organisasjoner kan utvikle sitt markedstilbud, og forklare hvordan virksomhetene kommuniserer og leverer dette til markedet.
- Beskrive markedsplanleggingsprosessen og tilhørende begreper, teorier og prosesser.
- Gjøre rede for ulike verktøy som kan brukes for å løse markedsutfordringene i bedrifter.
- Kjenne til utfordringer tilknyttet bedriftens samfunnsansvar innen markedsføring

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Vurdere tiltak for å gjøre produkter og tjenester tilgjengelige i markedene.
- Fatte strategiske beslutninger i bedrifter om valg av markeder, produkter og tjenester.
- Utarbeide markedsplaner basert på analyser av utfordringer og muligheter virksomheter står overfor
- Evaluere bedrifters faktiske markedsaktiviteter opp mot gjeldende teori

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Forstå hvordan virksomhetens markedsaktiviteter påvirker virksomhetens totale drift

Innhold

Emnet vil gi en innføring i sentrale problemstillinger og teorier, inklusiv følgende temaer:

- Strategi og markedsplanlegging
- Kjøpsatferd bedriftsmarkedet
- Kjøpsatferd forbrukermarkedet
- Tjenestemarkedsføring
- Markedssegmentering og posisjonering
- Markedsføringsmiksen
- Internasjonal markedsføring
- E-markedsføring og e-handel

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav, selvstudium

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, omfang, antall og gjennomføringsmåte fastsettes det enkelte semester og kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen med tilsyn.

Ansvarlig fakultet

ØKA1024/1 Brand Management

Emnekode: ØKA1024/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Engelsk og Norsk

Krav til forkunnskaper

Recommended prerequisites:Marketing (ØKA1021)

Læringsutbytte

Knowledge (upon completion of the course, the student shall):

- Describe central theories for developing and managing brands
- Explain the function of brands for companies and consumers
- Be familiar with various methods for measuring brand value
- Be familiar with current trends and newer research in the field.

Skills (upon completion of the course the student shall be able to):

- Collect necessary information to perform a structured analysis of a brand («brand audit») using correct theories and terminology.
- Evaluate firms strategic brand decisions, use of brand elements, brand associations and positioning.
- Recommend feasible growth strategies, inclusive strategies for brand expansion.
- Present scholarly insight using English, written and orally

General competence (upon completion of the course the student shall be able to):

- View brand management in context with other strategic and tactical business decisions.

Innhold

The students will become familiar with central issues, theories and models within brand management.

- Brand building, including measuring brand value and analysis of brand positioning.
- Composition of brand loyalty and how consumers perceive brands, and use brand knowledge in the decision process
- Brand associations, brand identity and establishing brand resonance.

Arbeids- og undervisningsformer

Lectures, individual and group work with mandatory hand-ins and presentations, independent study.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Mandatory hand-ins that must be passed in order to be allowed to take the exam. Specific form, number and other details will be announced during course start-up.

Eksamen

Written group project/exam- Counts 70% of final grade

Three hours written exam under attendance - Counts 30% of final grade

(Eksamen må påregnes besvart på engelsk)

The student must receive at least a passing grade in each exam in order to receive a grade for the course.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Allowed resources during exam:

None

Ansvarlig fakultet

ØKA1017/1 Organisasjonsfag

Emnekode: ØKA1017/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Beskrive grunnleggende organisasjonsprosesser som målsettings-, beslutnings-, kommunikasjons- og informasjonsprosesser.
- Gjengi forskjellen mellom formell og uformell organisasjonsstruktur
- Forstå hvilken rolle organisasjonskultur, makt og konflikter i organisasjoner har.
- Beskrive sentrale motivasjons- og belønningsteorier.
- Gjøre rede for ulike teorier om læring og endring på individnivå og organisasjonsnivå
- Beskrive ulike teorier om ledelse.
- Gjøre rede for sammenhengen mellom organisasjonen og dens interesser og omgivelser

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Anvende ulike teoretiske tilnærminger og perspektiver for å forstå organisasjoners virkemåter.
- Skissere løsninger på typiske organisatoriske problemer og dilemmaer beskrevet i

enkle case.

- Diskutere organisasjonstemaer både skriftlig og muntlig på en systematisk måte.

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Vurdere på selvstendig faglig grunnlag foreslåtte løsninger, prioriteringer og valg av organisasjonsmessige sammenhenger.

Innhold

Studentene skal gis kunnskaper om sentrale organisasjonsmessige fenomener. Det overordnede målet er at studentene skal kunne anvende denne kunnskapen for å forstå det som skjer i organisasjoner.

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og / eller gruppearbeid med arbeidskrav, selvstudium.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Ansvarlig fakultet

ØKA2002 / 1 Økonomistyring

Emnekode: ØKA2002 / 1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført emnet ØKA1016 Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse eller tilsvarende.

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Tallfeste inntekts-, kostnads- og resultatnormer for kortperiodisk økonomisk styring i form av enkle statiske budsjetter og fleksible budsjetter samt normal- og standardkostregnskap
- Identifisere relevante kostnader i vanlig kortsiktige driftsrelaterte beslutninger
- Gjøre rede for forskjeller mellom størrelser som inngår i kortperiodisk resultat- og likviditetsoppfølging
- Beskrive modeller for desentralisert økonomisk styring med tilhørende fordeler og ulemper

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Utarbeide enkle, kortperiodiske resultatrapporter som viser sammenhengen mellom resultater på kostnadsbærer- (ordre, produkt) og bedriftsnivå

- Skille ut bidragene fra salgs-/aktivitetsvolum, salgspriser, faktorpriser og faktorproduktivet til avvikene mellom en virksomhets oppnådde økonomiske resultat og resultatnormen i en periode
- Begrunne kortsiktige driftsbeslutninger av typen produsere selv eller kjøpe, stanse driften midlertidig eller opprettholde drift
- Etablere enkle budsjettssystem med konsistens mellom periodiserte resultat- og likviditetsbudsjett samt balansebudsjett ved periodeslutt

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Formidle beslutnings- og styringsrelevant informasjon for løpende (kortperiodisk) økonomistyring i strukturert form

Innhold

Emnet gir først og fremst innføring i grunnleggende metoder og teknikker for kortperiodisk økonomisk oppfølging på produkt-, ordre-, kunde-, avdelings- og bedriftsnivå gjennom ulike former for driftsregnskap. Videre gjennomgås hvordan relevante kostnader kan identifiseres og analyseres med tanke på typiske kortsiktige beslutninger. Avslutningsvis rettes fokus mot budsjettering av resultat og likviditet på kort og mellomlang sikt, og mot desentralisering av økonomisk ansvar og bruk av internpriser som styringsmekanisme.

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Høgskolen i Lillehammer. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

ØKA1012/1 Finansregnskap 1

Emnekode: ØKA1012/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført emnet ØKA1016 Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse eller tilsvarende.

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Gjøre rede for formålet med finansregnskapet og krav som stilles til det
- Skille mellom begrepene utgift - kostnad - utbetaling og inntekt - innbetaling som grunnlag for korrekt regnskapsmessig behandling
- Klassifisere regnskapsposter i tråd med standard kontoplan
- Begrunne verdivurderinger av vanlig forekommende omløps- og anleggsmidler

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Registrere vanlig forekommende transaksjoner i et regnskap
- Foreta periodiseringer og verdivurderinger av vanlig forekommende omløps- og anleggsmidler som ledd i utarbeiding av årsregnskap
- Utarbeide resultatregnskap for en periode og balanseoppstilling ved periodeslutt med utgangspunkt i transaksjonssammendrag / saldobalanse
- Vurdere en bedrifts lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet ut fra nøkkeltall fra finansregnskapet

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Medvirke i løpende regnskapsregistrering samt utarbeiding av årsregnskap i tråd med god regnskapsskikk, standarder og lovgivning
- Samarbeide med ekstern revisor i.f.m. regnskapsavleggelse

Innhold

Emnet skal gi en grunnleggende innsikt i finansregnskapets oppbygging og rammebetingelser. Videre skal det gi grunnlag for å registrere transaksjoner, avslutte enkle regnskap, behandle sentrale regnskapsmessige måleproblemer, og foreta enkle regnskapsanalyser.

Følgende tema / problemstillinger inngår:

- Krav til regnskapet
- Regnskapet som informasjonskilde
- Regnskapets oppbygging, kontoplan
- Registrering
- Grunnleggende regnskapsprinsipper
- Avskrivninger, periodiseringer
- Verdivurderingsregler for omløpsmidler og anleggsmidler
- Oppstillingsplanen for regnskapet, regnskapsprinsipper og god regnskapsskikk
- Avslutning av regnskapet
- Presentasjon av resultat og balanse
- Enkel nøkkeltallsanalyse

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Høgskolen i Lillehammer. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

ØKA 1025/ 1 Matematikk

Emnekode: ØKA 1025/ 1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Det anbefales at studentene har et godt grunnlag i matematikk fra videregående skole.

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Beherske et bredt spekter av algebraiske operasjoner, inkludert løsninger av ulikheter, likninger og systemer av likninger

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Bestemme nullpunkter, asymptoter, grenseverdier, kontinuitet, deriverte, ekstremverdier og elastisiteter for ulike én-variabel funksjoner (rasjonale funksjoner, eksponentialfunksjoner, logaritmiske funksjoner og kombinasjoner av disse)
- Finne stasjonære punkter, maksimum og minimum for et avgrenset område og maksimum og minimum under bi-betingelser for ulike flervariabelfunksjoner (Cobb-Douglas funksjoner og funksjoner med eksponential- og logaritmelementer)
- Analysere aritmetiske og geometriske rekker, konvergens av geometriske rekker og bestemme summen av konvergente uendelige geometriske rekker
- Løse problemer innenfor finansmatematikk inkludert annuiteter og nåverdi

- Anvende grunnleggende integralregning i tilknytning til de funksjonstypene som inngår

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Oppøve evne til logisk tenking og kritisk vurdering
- Forstå hvordan matematiske uttrykksformer og verktøy kan bidra til å øke presisjonsnivået i så vel bedrifts- som samfunnsøkonomiske analyser og modeller

Innhold

Studentene skal gis det nødvendige metodegrunnlaget i matematikk for andre emner i studiet. Studentene skal få analytisk innsikt, og det legges vekt på å vise anvendelser av matematisk metode innen et bredt spekter av problemstillinger knyttet til det økonomisk-administrative fagområdet.

Følgende tema / problemstillinger inngår:

- Elementær algebra
- Funksjonsbegrepet, Funksjoner av en variabel
- Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, derivasjon av sammensatte funksjoner, anvendelse av derivasjon, funksjonsdrøfting, elastisitet
- Eksponential og logaritmefunksjoner
- Rekker og finansmatematikk
- Integrasjon og integralregning
- Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter. Maksimums og minimumsproblemer for to variabler
- Maksimering / minimering under bibetingelser. (Lagranges metode)

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Høgskolen i Lillehammer. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Formel/tabellark som deles ut sammen med eksamenssettet.

Ansvarlig fakultet

ØKA1026/1 Statistikk

Emnekode: ØKA1026/1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Det anbefales at studentene har et godt grunnlag i matematikk fra videregående skole.

Læringsutbytte

Kunnskaper (etter fullført emne skal studenten kunne):

- Beherske grunnleggende sannsynlighetsregning, inkludert sannsynlighetsmodeller, kombinatorikk, utvalgsmodeller, betingete sannsynligheter, lov om total sannsynlighet, Bayes lov og uavhengighet
- Forstå simultane sannsynlighetsfordelinger inkludert beregning av forventning, varians og kovarians

Ferdigheter (etter fullført emne skal studenten være i stand til å):

- Presentere og tolke statistiske data ved hjelp av sentral- og spredningsmål, frekvensfordelinger og grafiske metoder

- Analysere sannsynlighetsfordelinger og beregne forventning og varians til en stokastisk variabel
- Velge sannsynlighetsmodell og regne med diskrete og kontinuerlige sannsynlighetsfordelinger
- Kunne estimere ukjente parametre, både punkt- og intervallestimering
- Beherske hypotesetesting i målemodell og binomisk modell og vurdere ulike testmetoder
- Tolke signifikansnivå, signifikanssannsynlighet og teststyrke
- Beregne og tolke korrelasjonskoeffisienten
- Foreta ulike typer tester

Generell kompetanse (etter fullført emne skal studenten ha grunnlag for å):

- Forstå hvordan statistiske metoder og verktøy kan kaste lys over usikkerhet og variasjon i økonomiske størrelser

Innhold

Studentene skal gis det nødvendige metodegrunnlaget i sannsynlighetsregning og statistikk for andre emner i studiet. Studentene skal få analytisk innsikt, og det legges vekt på å vise anvendelser av statistisk metode innen et bredt spekter av problemstillinger knyttet til det økonomisk-administrative fagområdet.

Følgende tema / problemstillinger inngår:

- Beskrivende statistikk
- Sannsynlighetsregning
- Kombinatorikk
- Betinget sannsynlighet
- Tilfeldige variabler, forventning og varians
- Simultane sannsynlighetsfordelinger
- Sentrale sannsynlighetsfordelinger
- Estimering og estimatorer
- Hypotesetesting
- Noen spesielle hypotesetester

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Høgskolen i Lillehammer. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Formel/tabellark som deles ut sammen med eksamenssettet.

Ansvarlig fakultet